

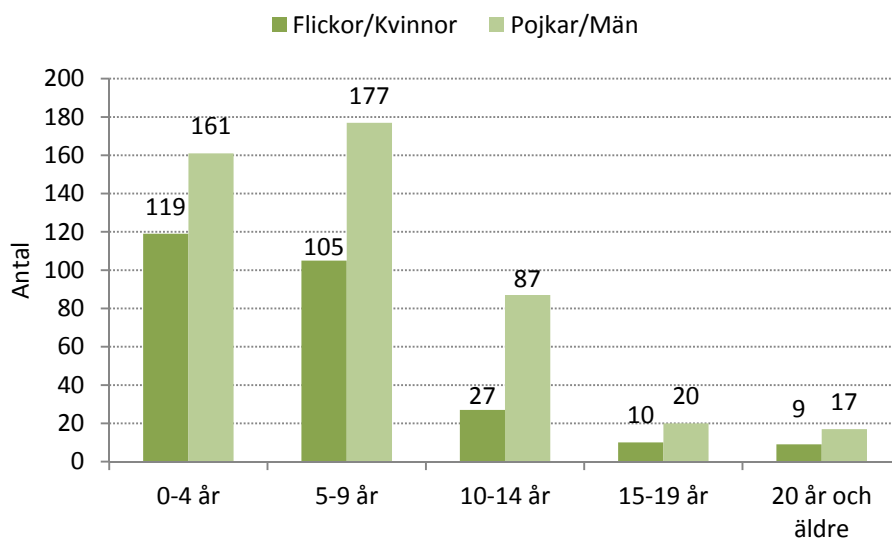
Tandskador i Östergötland 2012

Skaderegistrering på tandvårdskliniker

Risken att drabbas av skador finns i alla miljöer där människor vistas och bland alla oavsett ålder, kön eller etnicitet. Barn och ungdomar är den grupp i samhället som oftast drabbas av tandskador. Pojkar drabbas oftare än flickor. De första levnadsåren och de första skolåren är de tidpunkter då flest barn skadas med tandskada som följd.

Resultat

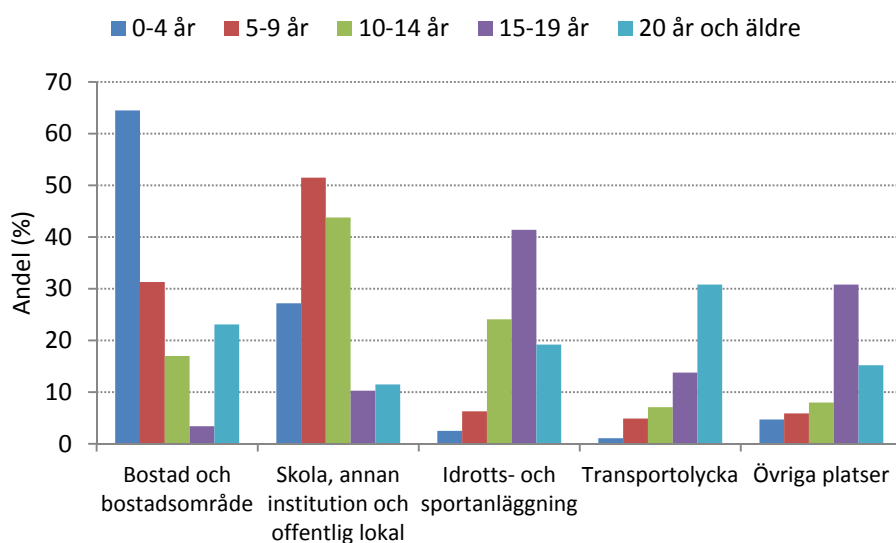
Under 2012 inkom 745 skadeblanketter, 726 skadeblanketter kom från folktandvårdsklinikerna i länet och 19 kom från de privata tandläkarna. På 732 skadeblanketter finns både kön och ålder och bland dessa är 63 procent pojkar/män och 37 procent flickor/kvinnor. Det är främst barn som har drabbats av tandskador och flest antal finns i åldersgrupperna 0-9 år (figur 1). I alla åldersgrupperna är det fler pojkar än flickor som har skadats.

Figur 1. Antal skador fördelade efter kön och ålder.

Skadeplats

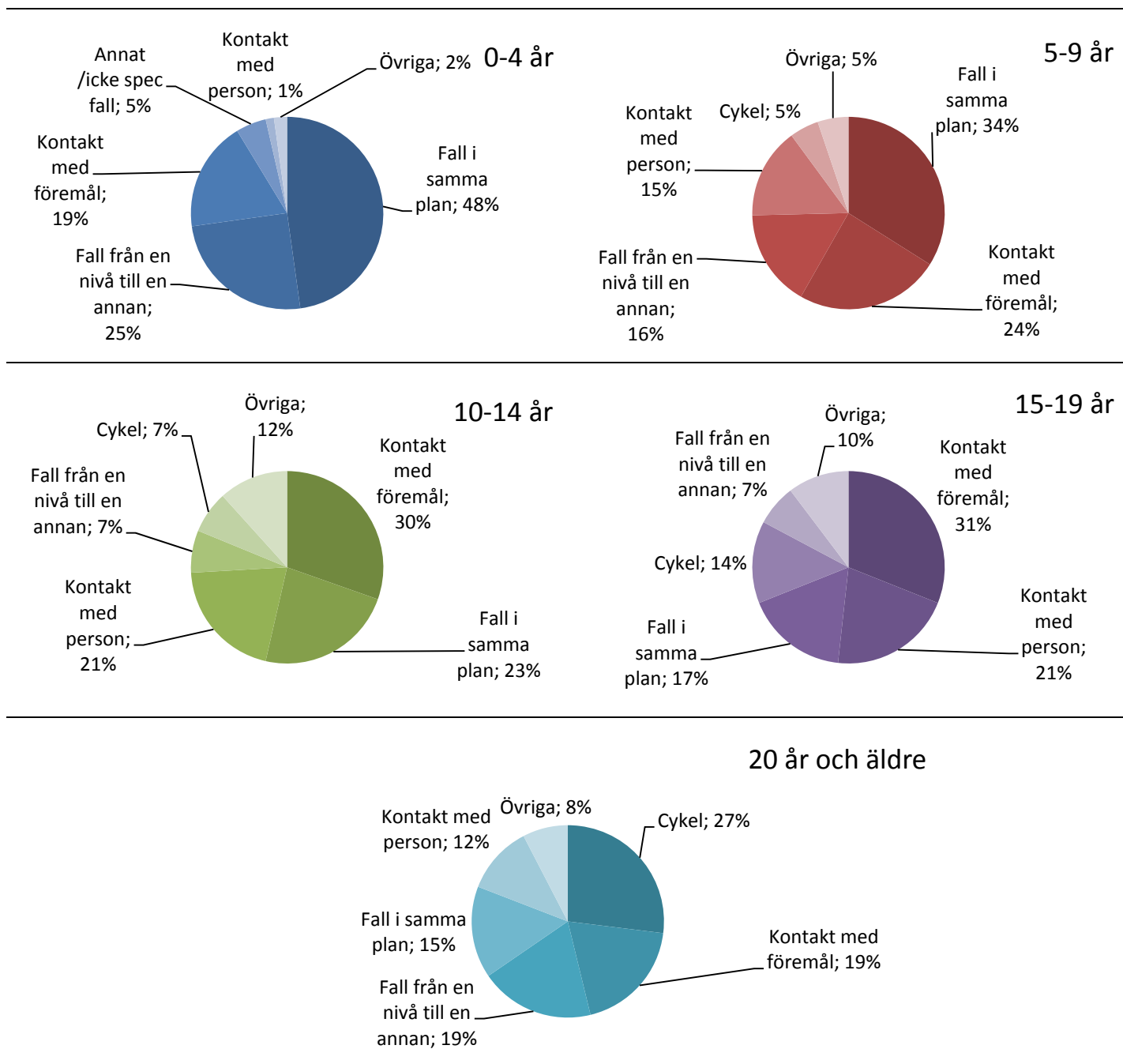
De flesta olyckorna sker i eller kring bostaden eller i skolan och barnomsorgen. Bland de minsta barnen har drygt 60 procent skadat sig i eller kring bostaden. För barnen mellan 5-14 år är förskola eller skola vanligaste skadeplatsen och idrottsanläggningar är vanligast för dem mellan 15-19 år (figur 2). För personer 20 år eller äldre är det transportolyckor och då främst cykelolyckor som är vanligast. En majoritet av alla tandskador sker under lek och annan fritidsverksamhet.

Figur 2. Andel skador fördelade efter ålder och skadeplats.

Orsak till skada

I figur 3 visas de sex vanligaste orsakerna till tandskada per åldersgrupp. I de två yngsta åldersgrupperna är fall från samma plan vanligast vilket oftast innebär att barnen har halkat eller snubblat. För dem mellan 10-19 år är kontakt med föremål vanligaste orsaken till tandskada, det vill säga att man har slagit sig mot eller blivit träffad av något föremål. I den äldsta åldersgruppen är cykelolycka vanligaste orsaken till tandskada.

Figur 3. De sex vanligaste orsakerna till tandskador per åldersgrupp.

Kontaktpersoner: Madeleine Borgstedt-Risberg 010-103 21 94 madeleine.borgstedt-risberg@lio.se
Jenny Malmsjö 010-103 71 39 jenny.malmsjo@lio.se

Typ av skada

Vid en skada kan flera tänder skadas. Samma tand kan också ha flera typer av skador. Framtänderna är de tänder som är mest utsatta för skador. Av skadorna som uppstod är skador på orala mjukvävnader följt av okomplicerad fraktur vanligast.

Tabell 1. Antal skador fördelade efter ålder och skadetyper.

	0-4 år	5-9 år	10-14 år	15-19 år	20 år och äldre
Okomplicerad fraktur	29	67	55	16	18
Skador på orala mjukvävnader	133	111	27	6	13
Infraktion	12	18	18	3	4
Komplicerad fraktur	3	9	10	4	3
Rotfraktur	6	5	2	0	0
Frakturer i alveolarbenet	3	3	2	0	1
Mellansiktsfraktur	0	0	0	1	1
Mandibelfraktur	0	0	0	0	1